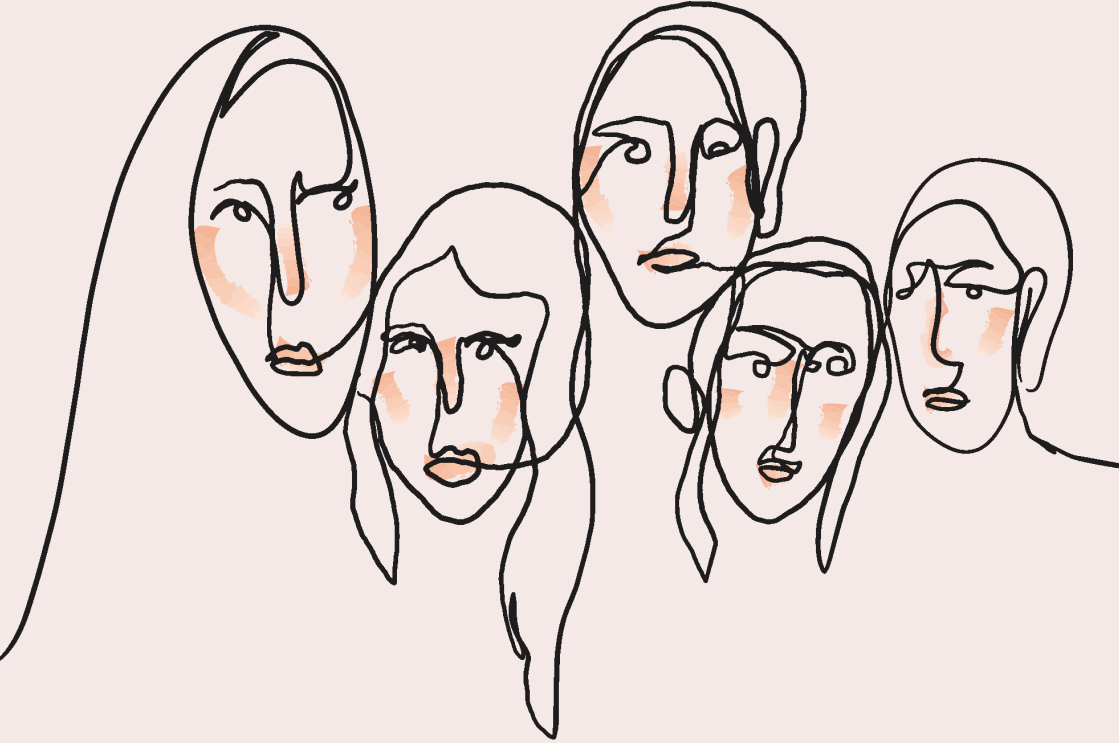

**Şiddete Uğrayan
Gençler İçin**

HUKUKİ REHBER

HAZIRLAYAN:
YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN

Yalnız
Yürümeyeceksin

Bu broşürdeki sorular Yalnız Yürümeyeceksin kadınlarının uğradığı ebeveyn şiddeti olayları baz alınarak hazırlanmıştır.

Soruları cevaplayan gönüllü avukatımıza ve broşürün tasarımını yapan Yalnız Yürümeyeceksin kadınına teşekkürü bir borç biliriz.

“Mavi yaz akşamlarında, özgür, gezeceğim,
Ayaklarımın altında nemli, serin kırlar;
Başakları devşirip otları ezeceğim,
Yıkayıp arıtacak çıplak başımı rüzgâr.”

Arthur Rimbaud

İÇİNDEKİLER

1. Sunuş	5
2. Şiddet Farkındalığı	8
2.1 Fiziksel Şiddet	9
2.2 Psikolojik Şiddet	12
2.3 Cinsel Şiddet	16
2.4 Ekonomik Şiddet	20
2.5 Dijital Şiddet	24
3. Ne Yapabilirim? (Hukuki Rehber)	28
4. Bir Babaya Mektup	42

1

SUNUŞ

Bu broşür Yalnız Yürümeyeceksin kadınları ve çocukları için hazırlanmış, ebeveyn şiddeti odaklı bir farkındalık ve bilgilendirme broşürüdür. Bu broşürden ebeveyn şiddetine uğrayan diğer insanlar da yararlanabilir.

Broşür iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm şiddet türlerinin örneklerle açıklandığı “Şiddet Farkındalığı”, ikinci bölüm hukuki tavsiyelerin bulunduğu “Ne Yapabilirim?” kısmıdır.

Ev içi şiddet nadir bir durum değildir. Çocuklara, gençlere ve kadınlara yönelik şiddet dünyada son derece yaygındır. Bu nedenle bazı kültürlerde şiddet, normalleştirilmeye daha müsait olabilir. Dahası, mağdurlar kendilerine yönelik şiddetin sorumlusu olarak kendilerini görebilirler veya şiddet gördüklerinin farkında olmayabilirler. Bunun en önemli nedeni toplumda şiddetin genelde sadece fiziksel olarak algılanmasıdır. Bu noktada şiddet farkındalığı önemli bir rol oynar. Şiddetle ilgili farkındalık sahibi olmak için öncelikle şiddetin tanımları hakkında bilgi sahibi olmak önemlidir. Bu bilgiler ışığında kendimize “Şiddet görüyor muyum?”, “Uğradığım şiddetin farkında mıyım?” gibi sorular sormamız şiddet farkındalığı açısından bir yol gösterici olabilir. Bu bizi şiddet farkındalığının neden önemli olduğu sorusuna getirir.

Şiddet farkındalığı önemlidir çünkü çoğu zaman şiddete uğrayan kişiler bu şiddeti sistemli olarak yaşadıkları için ya durumlarının farkında değildirler ya da farkında olsalar dahi bir çıkışlarının olmadığını düşünürler. Bu broşür tam da bu nedenle hazırlanmıştır.

Ev içi şiddet, üzerinde durulmayacak bir kriz hali veya geçici bir hal değildir. Bu sebeple şiddet, katlanılması gereken bir eylem, geçmesinin beklendiği olağan bir süreç olarak görülmemelidir. Üstelik bu durum geçici dahi olsa şiddet çoğu insanda travmatik izler bırakır. Bu nedenle büyüğünden küçüğüne hiçbir şiddet normalleştirilemez. Şiddete uğrayan kişilerin hem hukuki destek aramak hem de psikolojik destek talep etmek gibi atabileceği pek çok adım vardır. Bu adımları, bu broşürde bulabilirsiniz, ancak unutmayın. Bazen adım atmaya gücünüz de olmayabilir ve da bu da tamamen normaldir. Böyle durumlarda, durumunuzla ilgili size destek olmaları için güvendiğiniz yakınlarınızdan, hastanelerin ruh sağlığı hizmetlerinden, psikologlardan ve sizi psikologlara yönlendirebilecek sivil toplum kuruluşlarından destek almanız önerilir.

Süregelen şiddet durumunda insanlar farklı tepkiler verebilirler. Hukuki yoldan hakkımızı aramak ve devletin bizi güvene alabilecek mekanizmalarına başvurmak bu tepkilerden biridir. Eğer buna karar verdiyseniz veya hukuki olarak haklarınızı bilmek ve bunları bir şekilde kullanmak istiyorsanız “Ne Yapabilirim?” bölümünde sıkça sorulan sorulara yer verdik. Bu sorular Yalnız Yürümeyeceksin’in 2 yıllık deneyiminin bir sonucu olarak, kadınların ve çocukların yaşadığı problemler üzerinden kategorize edilmiştir.

Bu kısım da ikiye ayrılmaktadır. Eğer 18 yaşın altındaysanız lütfen çocuklar için geçerli olan soruları ve cevapları takip edin. Eğer 18 yaşın üstündeyse lütfen yetişkinler için geçerli olan soruları ve cevapları takip edin.

Broşürde tetikleyici olabilecek alıntılar yer alabilir.

2

ŞİDDET FARKINDALIĞI

FİZİKSEL ŞİDDET NEDİR?

Fiziksel şiddet sadece bedenimize temas etmekle gerçekleşmez. Fiziksel şiddetten söz etmemiz için failin -ki çoğu durumda bu fail babamız, annemiz, kardeşimiz, kocamız vs.'dir- fiziksel varlığını; çocuğu, genci ve/veya kadını kontrol etmek için bir şiddet aracına dönüştürmesi yeterlidir. Bu yolla fail, mağduru küçük düşürmeyi, cezalandırıp aşağılamayı ve baskı altında alarak sindirmeyi hedefler. Fiziksel şiddet farklı biçimlere dönüşebilir, ancak genel olarak şunlar sayılabilir:

- Nesnelere zarar vermek
- Üzerine yürümek
- İttirmek
- Yumruk
- Tokat
- Hafif vurma
- Boğma
- Nesne fırlatma
- Sarsma
- Uygulayacağı şiddeti çağırır şekilde bakma,
- Nesnelere tekmeleme, nesnelere vurma
- Trans bireyleri bedenleri üzerinden cinsiyet uyum sürecine zorlamak veya cinsiyet uyum sürecine girmelerini engellemek

MEKTUPLAR

“

Babam muhafazakâr okul dışında bir yere göndermeyeceğini söyledi. Ne zaman istemediğimi söylesem **bağırды, küfretti, eşyalara vurdu**. Artık bu sözlerden o kadar yorulmuştum ki o yaz tatilinde denemek istedim. Hiç içimden gelmediği halde belki severim, dedim. Babam kıyafetler aldı ve ertesi gün dışarı kapalı olarak çıktım.

Hiçbir zaman sevmedim, sevemedim. Aynadaki görüntümden nefret ettim. 3 yıl boyunca onun sinirinden korktum; nasıl söyleyeceğim, söylersem neler yapar diye korktum. Babam, bir gün akşam yemekte huzursuzluğumu anladı ve ne olduğunu sordu. Ben bir şey olmadığını söyledim ama annem birden “Açılmak istiyor, onun derdi o” dedi. Babam, açılmanın şerefsizlik olduğunu söyledi ve bir sürü nasihat verdi. Oysa anneme, benim de kararlarım olduğunu ve buna saygı duyması gerektiğini söylemiştim. 12. sınıfın ilk döneminin başlarında babama tekrar “Ben açılmak istiyorum” dedim. **Babam o sırada bir şey yiyordu ve durdu, yediği şeyi yüzüme fırlattı ve bana hiç görmediğim şekilde küfretmeye, bağırmaya ve vurmaya başladı**. Beni evden kovdu, hava soğuktu, karanlıktı, geceydi. Okulum devam ediyordu, ben reşit değildim ve gidecek hiçbir yerim yoktu.

”

“

Artık her şey bitsin istiyordum, elime jileti aldım ve bileği-me yavaşça bastırdım. Bileğimden kan aktıkça ağlıyor, bir yandan da içimden “Böyle olmasını ben istemedim” diyor-dum. Böyle olmasını ben istemedim. Sonra kalbimin sesini dinledim. Duyduğum tek şey, “Gerçekten yaşamak istediğin hayatı yaşamadan mı ölmek istiyorsun?” oldu. Banyoda olduğumdan bez parçası bulmam kolay olmuştu, direkt bileğime bastırdım. Evet, bir gün ölecektim ama o gün, bu-gün değildi, olmamalıydı. Daha saçlarımı rüzgârda savurup futbol oynayacaktım. Son 1 sene, dedim. Son 1 sene.

12. sınıf, her şeyin netleştiği yıldır. Artık bu örtüyü taşımak ölüm gibiydi. Anneme söyledim, bana yine “Babana söyle-rim seni” dedi, sustum. 2 ay sonra tekrar söyledim, “O* mu olmak istiyorsun açılıp?” dedi. Bu arada ben deist olmuşum ve belki bu da ailemin gereksiz baskısı yüzündendi. Ders çalışırdım; **birden odama girilir, kitaplarıma tekme atılıp** “Kalk da namaz kıl, Kur’an oku, Allah’ın takdirini kazanma-dıktan sonra alim olmak istesen de olmaz” denilirdi. Ben de öyle görünmek için el ayak yıkar, namaz kılıyor gibi yapar-dım. Kafamda tek düşünce vardı: üniversiteye kapalı git-memek. Hayallerim gerçek olacaktı, onlardan gizli de olsa açılacaktım.

”

PSİKOLOJİK ŞİDDET NEDİR?

Psikolojik şiddette fail çoğu zaman duygusal ve/veya sosyal bağıımız olan kişilerdir. Psikolojik şiddette duygusal veya sosyal bağ, fail tarafından bir üstünlük gereğine dönüştürülerek baskı ve denetleme amaçlı kullanılır. Psikolojik şiddet ebeveynler veya aile üyeleri tarafından da kişilere uygulanabilir. Psikolojik şiddet farklı biçimlere dönüşebilir, ancak genel olarak şunlar sayılabilir:

- İsteklerin yerine getirilmesi için ceza verme, küçük düşürme, yaralayıcı sözler söyleme veya tehdit edici davranışlarda bulunmak
- Kişinin birey olduğunu kabul etmemek ve onun adına kararlar almaya çalışmak (Örneğin fikirleri ve inançları farklı olduğu halde kişiyi ait olmadığı dini ritüelleri yapmaya zorlamak.)
- Karşı tarafı suçlu hissettirmek (“Sana o kadar emek verdim, ama sen istediğimi yapmıyorsun.” “Verdiğim emekler haram olsun.” vb.)
- Kişinin ne giyeceğine karışmak, bedeniyle dalga geçmek ve fiziksel görünüşünü küçümsemek
- Kişinin yakınına zarar vermekle tehdit etmek veya direkt olarak zarar vermek

- Hakaret, küfür veya yaralayıcı sözlere başvurmak
- Sosyal hayatı kontrol altına almaya çalışmak, yalnızlaştırmak, manipüle etmek (“Eğer dediklerimi yapmazsan dışarı çıkamazsın.”, “şu şu kişilerle grşmeyeceksin çünkü o kişilerin inancı ve değerleri bizimkilerle uyulmuyor.” vb.)
- Kmselemek, eksik hissettirmek ve faile bağımlı kılmak (“Sen zaten bunu yapamazsın.” “Zaten sınavı kazanamayacaksın.” “Zaten seni işe almazlar.” vb.)
- Sevgiden, ilgiden veya destekten mahrum bırakma
- Kişinin cinsiyet beyanına ve cinsel yönelimine saygı duymamak, bu nedenle aşağılmak

“

Liseden sonra bana **“Kapanmazsan biz seni kapatırız”** dedi. Lise son **sınıfta onlara göre gönüllü bir halde**, bana göre zaten koşullu olarak kapandım. Olmadı, sanki başka bir bedende başka bir ruhu taşıyarak çırpınıyordum. Aylar geçti, üniversiteye başlamıştım. Yapamıyorum, dedim. Bunun **‘orami burami açmak istemek’** ile uzaktan yakından alakası yok, yapamıyorum, dedim.

Anne, baba ve kız kardeşe karşı ben... Anlamadılar; **senin içine şeytan girmiş’ler, vesvese bunlar’lar, psikolojin bozuk’lar, seni gelir orada takip ederiz’ler, şiddet tehditleri...** En acısı da ben bir cisimmişim gibi **“Evlene kadar senden biz sorumluyuz, evlenince kocan izin veriyorsa açıl”** lafı... Beni anlıyorsunuz, değil mi? Canımın ne kadar yandığını... Bütün tehditlere ve korkulara rağmen hem onlara hem de majör depresyona karşı bir savaş başlatmıştım. Üniversiteyi okuduğum şehre dönünce önce bir bandanayla bir süre idare ettim ve sonra **onlarca yargılayıcı göze** rağmen çıkarıp attım. Öz-gür-lük! Kuş gibi hafiftim, kuş!

”

“

Annem ben açıldım diye ağlıyordu, ben ise hem açılmadım diye hem de annem benim yüzümden ağlıyor diye ağlıyordum. Sonra **okuldan alırım diye tehdit etti**. Lisede İmam Hatip’te olmadığım için bunu yaptığımı sandı. Arkadaşlarıma bana gaz verdiğini düşündü. Ama isteğimin bunlarla ufak bir ilgisi bile yoktu, üstelik bu konuyu arkadaşlarıma hiçbiri bilmiyor. Annem ‘Okuldan alırım’ dedi, ben şu an 11. sınıfım ve İmam Hatip’e gitmek istemiyorum. Elimde olan tek şey geleceğim ve bunu da kolayca elimden almalarına kolay müsaade edemezdim. Hemen geri adım atıp “Tamam, yapmayacağım” dedim. Korktum.

Onlar **sadece olmamı istedikleri kişi olduğumda** ya da onların gözünde olumlu bir şey yaptığımda bana destek oluyorlar. Gerisi boş. Ben yine çok sevdiğim annemin ve babamın mutluluğu için buna devam ediyorum. **Yaptıkları tüm bu psikolojik şiddet iki tel saçım yüzünden mi?** Neden anne, neden şu koca dünyaya iki tel saçı bana çok gördün? **“Doğduğun güne lanet olsun”** diyen babam ve **“Olmaz olaydın”** diyen annem olsanız da sizi çok seviyorum.

”

CİNSEL ŞİDDET NEDİR?

Cinsel şiddet, cinselliğin bir cezalandırma, kontrol etme, bas-kılama ve küçük düşürme amacı olarak kullanıldığı bir şiddet biçimidir. Cinsel şiddete maruz kalan kişiler, çoğu zaman utandıkları veya başka bir otoriteden (baba, anne, akraba vb.) korktukları için bu durumu açıklamamayı tercih ederler. Cinsel şiddete her zaman fiziksel şiddet eşlik etmek zorun-da değildir. Cinsel şiddet farklı biçimlere dönüşebilir, ancak genel olarak şunlar sayılabilir:

- Herhangi bir cinsel temasa, fiziksel şiddet, korkutma, tehdit veya şantajla kişiyi zorlamak
- Kişiye rahatsız edici şekilde dokunmak
- Tecavüz etmek, herhangi bir cisimle cinsel temasta bu-lunmak, istemediği bir cinsel eylemde bulunmak (pozis-yon değiştirmeye, anal sekse, öpmeye zorlamak vb.)
- Başkasıyla sekse zorlamak (para karşılığı veya değil)
- Cinsel ilişki sırasında birinin izlemesi konusunda zorla-mak veya bunu gizlice yapmak
- Pornografik fotoğraflar/videolar veya başkalarının yaşadığı cinselliği seyretmeye zorlamak

- Onay almadan kişinin görüntüsünü çekmek ve kayıt altına almak, bu görüntüleri yaymak veya yaymakla şantaj yapmak, kadının bedenini ve cinselliğini küçük görecek şekilde konuşmak
- Kişinin cinsiyet beyanına veya cinsel yönelimine saygı duymamak, kişiyi ait olmadığı bir cinsel kimliğe veya yönelime zorlamak
- Kişinin sosyal medya hesaplarını stalklamak, arama geçmişine izinsiz şekilde girmek, sosyal medya hesaplarına izinsiz olarak ulaşmak bu hesaplardaki bilgiler üzerinden fiziksel, psikolojik, ekonomik veya cinsel şiddette bulunmak

“

Sonrasında mastürbasyonu öğrendim ve buna başladım. Çünkü insandım ve cinsel dürtülerim vardı. ‘Kadın’ olmam, cinsellikten ve cinselliğimden utanmam için bir gerekçe olmazdı. Mastürbasyon yapmak erkeklere serbest ama bize yasak. Biz asla cinsel organlarımıza dokunmamalıyız. Cinsel dürtü mü hissettik, kendimizden tiksинmeliyiz. Cinsel içerikli bir video mu gördük, koşarak uzaklaşmalıyız. Çünkü biz kadınız; cinsellik bize haram, ayıp. Namussuz, iffetsiz oluruz!

*Annem mastürbasyon yaptığımı anladığında bana **çok ayıp bir şey yapıyormuşum gibi** davrandı. “Keserim onu terbiyesiz” dediğini hatırlıyorum. Babam beni porno izlerken yakaladığında “Sana yazıklar olsun” deyip suratıma tükürüp odadan çıkmıştı. Gidip anneme anlatmıştı ve ortada sanki çok büyük bir mesele varmış gibi suratlar bir karış, dünyaları başlarına yıkılmış bir şekilde ortalıkta dolanmışlardı. **Kendimi iğrenç hissetmişim**. Bunu bana yaşatmaya hakları var mıydı? Beni kadınlığımdan utandırmaya hakları var mıydı?*

”

“

Daha 6. sınıfta iken tişört giymem yasaklanmıştı. Arkadaşlarım o yaz günlerinde okula tişörtle geldiklerinde öylece onlara bakar, “Ben neden giyemiyorum?” diye kıskanırdım. Her seferinde kendimi sorguladım. Kaç defa kapanmamı istediler, her defasında karşı geldim, küçüğüm diye istemedim. Yıllarca böyle sürdü.

Ardından 9. sınıfta uzak bir akrabamız tarafından **tecavüze uğradım**, aileme söylemeye korktum. 2 hafta sonra bana tecavüz eden şerefsiz, kendini savunma amacıyla benim okuluma gelip “Sizin okuldan 3 erkek bir kıza saldırdı, onu ben kurtardım” dedi. Ben bunu öğrendikten sonra okul idaresine her şeyi anlattım, olay mahkemelere kadar uzadı. Sonrasında aileme anlattım, anlayışla karşıladılar ve yine tesettür konusunu açtılar. **“Kızım tecavüze uğradın, artık başını ört”** falan dediler. Zaten bu olay yüzünden okuldan alınmışım, artık dışarıya da çıkamayacağım deyip başımı örttüm ama bir tesettürlü gibi giyinmeyi hiç başaramadım. Örtüyü başıma kendi isteğimle takmadığım için içinde boğuluyordum.

”

EKONOMİK ŞİDDET NEDİR?

Kadınların ve gençlerin ekonomik anlamda babalarına veya kocalarına bağımlı olmaları beklenir. Bu kültürel beklenti kadınları ve gençleri maddi gücü elinden barındıran kişiye karşı savunmasız kılar. Maddi güç şiddet aracı olarak kontrol etmek, baskılamak ve kişinin bireyselliğine saldırı amaçlı kullanıldığında ekonomik şiddet doğar. Ekonomik şiddet farklı biçimlere dönüşebilir, ancak genel olarak şunlar sayılabilir:

- Kişinin çalışmasına engel olmak
- Meslek edinmesini engellemek veya seçeneklerini kısıtlamak (Okul için gerekli maddi desteği çekerek okuldan soyutlamak, istemediği bir okula yollamak, istemediği bölümleri veya şehirleri ekonomik şiddet tehdidi ile yazdırmak.)
- Kişinin birikimine veya kazancına el koymak
- Kişiyi manipüle ederek veya rızası olmadan borçlandırmak (Adına kredi çekmek, adına bir borca girmek, senet imzalatmak vb.)
- Kişinin cinsel yönelimi ve/veya cinsiyet beyanı nedeniyle ekonomik destekten mahrum bırakmak, barınma, sağlık vb. haklarını sağlamamak veya bunlarla tehdit etmek

- Kişinin para biriktirmesine veya yatırım yapmasına engel olmak
- Çok düşük meblağlarla kişinin yaşamını sürdürmesini beklemek
- Kişiyi para için yalvartmak
- Kişiyeye verilen paranın hesabını sormak, alınan, kişinin harcanan her kalem için hesap vermesini beklemek

“

Annem ağladı, ah'lar vah'lar etti. “Ben seni böyle mi yetiştirdim? Allah'a karşı geliyorsun” diye nasıl ağlıyor, ki en küçük teyzem de kapanıp açıldı. Sakın baban duymasın'lar, bilmem neler, binlerce şey...

Akşam oldu, babam geldi. Annemin ağladığı belliydi ama nedenini sormadı. Sonra babamın yanına gittim, normalde gitmezdim ama babamın kapandığımdan beri bana söylediği şey aklıma geldi; sürekli “Yapamıyorsan açıl kızım” derdi, “Ne kendini ne başındaki örtüyü günaha sok” derdi. Neyse, ben buna dayanarak babamın yanına gittim. Fakat asla böyle olmadı, oysa bir umutla gitmiştim; dağ gibi babam var, demiştim. Hem babam “Senin hayatın, ne bok yersen ye” diyen bir adamdı... Neyse, bir heyecanla gittim; “Baba” dedim, “böyle böyle, ben ne zamandan beri açılmayı düş...” demeye kalmadı, sözüm yarım kaldı ve babam ondan asla beklemediğim bir tepkiyle “Yapacağın işi s.ktrme, defol git” dedi. Bana o kadar kötü bakıyordu ki arkamı döndüm. Bana **“Eğer böyle bir şey olursa elindeki bütün imkanları alırım”** dedi. İmkân dediği de **dışarı çıkartmak, üniversiteye göndermek, telefonu ve tableti elimden almamak...**

”

“

Benim zayıf noktam okul okumak. Ben okumayı ve öğrenmeyi çok seven biriyim, yaratıcı hayallerim var. Girdiğim bir sınav sayesinde burs da kazandım. Birçok alanda birinciliklerim var. Eğitim benim için bir tutku. Bir kadının kendi ayaklarının üstünde durması harika bir şey. Bana istediklerini yaptıramadıkları için şimdi beni **okutmamakla tehdit** ediyorlar. Ne zaman bir arkadaşım gelse “Elif çok saygısızlaştı, artık bizi dinlemiyor. Çevresinden etkileniyor. Biz onu üniversiteye göndersek o bizi mahveder, kendini değiştirir. Artık onu okutmayacağız, ondan bir umudumuz yok” gibi şeyler söylüyorlar.

Annem de babam da ‘Sen açılırsan millet ne der!’ derdine düştü. O günden beri “İnterneti evden çıkaracağız, seni de okutmayacağız” diyorlar. Okumak benim tek hayalim, o da olmazsa ben ne yaparım? (...) Benden nefret ediyorlar, onları üzmem istemiyorum ama okumak istiyorum. Her canlı dersimde mikrofonumu kapatıyorum. Annem salondan bana sürekli **“Boşa emek verme, ben sana söylüyorum, seni okutmayacağız”** diyor. Artık gözlerim kan torbasına döndü.

”

DİJİTAL ŞİDDET NEDİR?

Dijital şiddet kişinin hayatını kontrol etmek, baskılamak, yönlendirmek veya kişiyi küçük düşürmek, aşağılamak, cezalandırmak amaçlı olarak uzaktan iletişim araçlarının kullanılması demektir. Çoğunlukla diğer şiddet biçimleri ile birlikte var olur. Dijital şiddet farklı biçimlere dönüşebilir, ancak genel olarak şunlar sayılabilir:

- Sosyal medya araçlarını denetlemek, izinsiz olarak veya zorla telefonu/bilgisayarı karıştırmak
- Kişinin şifrelerini vermesini talep etmek,
- Kişinin telefonunu karıştırarak arkadaşlıklarını dizayn etmek ve/veya sosyal izolasyon uygulamak
- İnternet veya telefon üzerinden sürekli mesaj yollamak veya yollanmasını istemek, anlık rapor ve iletişim talep etmek, nerede olduğunu anlamak için aniden görüntülü aramak, istekler gerçekleşmediğinde tehdit etmek, saldırganca tutumların içine girmek,
- Israrlı şekilde aramak
- Gizli ya da açık şekilde çeşitli uygulamalar ile kişiyi GPS yoluyla takip etmek

- Kişiyi sormadan telefon, mail veya sosyal medya hesapları gibi bilgileri başkalarına vermek
- Talep olmadığı halde çıplak fotoğraf veya video atmak, karşı taraftan bunu ısrarlı şekilde talep etmek, talep yerine gelmediğinde tehdit ve şantajda bulunmak
- Çıplak fotoğraflarını izinsiz veya rıza inşa ederek çekmek veya çekmekle tehdit etmek, herhangi bir şekilde elde ettiği çıplak fotoğrafları yaymak veya yaymakla tehdit etmek
- Kişinin bilgilerini alarak bu bilgiler üzerinden tehdit etmek veya şantajda bulunmak
- Sosyal medya üzerinden siber zorbalık yapmak, kişiyi küçük düşüren, hakaret ve nefret içerikli paylaşımlarda bulunmak

“

*Son 2 yıldır açılmaya kesin kararlıyım. İlk başlarda vicdan azabı çekiyordum, açılmayı düşünmeyi bile kendime yakıştıramıyordum ama artık bir tanrıya inanıp inanmadığımı bile bilmiyorum. Birkaç kere denedim, babama mektup yazdım ama sonra vermeye cesaret edemedim. Şimdi ise bu benim için daha da imkânsız çünkü babam, ablamın lise son sınıftayken erkek arkadaşı olduğunu öğrendiğinde çılgına döndü. Ablama “Seni şuradan aşağı atarım” dediğini hatırlıyorum. Evet, bu insan sözde okumuş ve kültürlü bir insan. O sene ablama çok baskı yaptı, dershaneye her gün kendisi getirip götürdü. Ablam her eve geldiğinde ağladı, annemle ben elimizden geldiğince teselli ediyorduk. O şartlarda üniversiteyi kazandı, babam öyle istediği için yakın bir şehir yazdı. Aradan geçen 5 ayın ardından **babam bir gün ablamın telefonunu karıştırdı**. Olanları tahmin etmişsinizdir... Burada ablamı suçlu olarak görebilirsiniz ama ortada hiçbir şey yoktu. Babama göre biz sınıfta bile bir erkekle ders dışında bir diyaloga giremeyiz. Arkadaş olamayız. Verdiği tepkinin sebebi bunlardı, ablamın veya benim onu utandıracak bir şey yapmamız değildi. Benim de telefonumu alınca ablamla biri hakkında şakalı konuşmamızı gördü ve beni de gözden çıkardı.*

”

“

Liseye geçtim. Ortamım değişti. Kapalı arkadaşlarım vardı ama ben kapalıyken kendimi sevmediğimi fark etmiştim. Yüzüme, makyajsız tanınmayacak kadar boya sürüyordum. Bir gün bu konuyu aileme açtım. Beklediğim üzere bunu kesin bir şekilde istemediklerini, günaha gireceğimi ve insanların arkamdan konuşacağını söylediler. Bir şey diyemedim. Sustum. Psikolojik olarak çöktüğüm bir döneme girmiştim. İlkokuldayken 2 sene boyunca öz kuzenim tarafından fiziksel tacize uğramıştım. Ne yaşadığımı o zaman anlayabilmişim ve sürekli kabuslar görmeye başlamıştım. Ailem her konuda baskı yapıyor, sınıf arkadaşım olsa bile herhangi bir erkekle konuşamayacağımı, onları rehberime ekleyemeyeceğimi söyleyerek üstüme geliyordu. Daha uzun kıyafetler giy, daha az makyaj yap, dışarı çıkma, gezme... Çok bunalmıştım. **Bir keresinde annem, sırf erkek bir arkadaşımı rehberime samimi bir şekilde kaydettiğim için telefonumu paramparça etmişti.** Dayanamadım. İntiharı düşünmeye başladım ama kendi canıma kıyacak kadar cesur değildim.

”

3

NE

YAPABİLİRİM?

Annemle babam anlaşamıyor ama boşanmıyorlar da, boşanırlarsa sonu cinayet olabilir, ne yapabilirim?

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında aile mahkemelerine doğrudan yapacağınız başvuru ile şiddete uğrama tehlikesi altında olduğunuzu, beraber yaşadığınız konuttan ve konutun bulunduğu yerden uzaklaştırılması ve beraber yaşanan konutun yalnızca size tahsis edilmesini , şiddet tehdidi içeren söz ve davranışlarda bulunmamasını isteyebilirsiniz. Bunun yanında ağır ve yakın bir şiddet durumu söz konusuysa, evde kalmanız hayatınız için tehlike yaratıyorsa size en yakın karakol, ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi), cumhuriyet Başsavcılığı, aile mahkemesi, kaymakamlık veya valiliğe başvuruda bulunarak bulunduğunuz şehir veya başka bir şehirde barınma yeri isteyebilirsiniz. Bunlar için mahkeme kararı gerekmez.

Ancak işyerinin değiştirilmesi, kişinin evli olması halinde müşterek yerleşim yeri belirlenmesi, korunan kişinin talebi üzerine tapu kütüğüne aile konutu şerhi konması gibi işlemler hakim kararı ile gerçekleşir. Korunan kişinin hayati tehlikesinin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağını anlaşılmaması üzerine kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerin değiştirilmesine karar verilebilir.

Şiddet görüyorum, tehdit ediliyorum, ne yapmalıyım?

Şiddet görüyorsanız hastanenin acil bölümüne giderek darp raporu almanız uğradığınız şiddeti kanıtlayabilmeniz konusunda size kolaylık sağlayacaktır. Dışarı çıkmanız engelleniyorsa ve/veya şikayetçi olmanız durumunda tekrar şiddete uğrayacağınız, yakınlarınıza zarar verileceğiyle ilgili tehdit ediliyorsanız telefonla şiddeti belgeleyecek fotoğrafları tarihleri belli olacak şekilde çekip saklamanız faydalı olacaktır.

Darp raporu aldıktan/fotoğrafları çektikten sonra sonra adliye giderek doğrudan cumhuriyet başsavcılığına başvuruda bulunarak şikayetçi olabilir, hastane polisine uğradığınız şiddeti anlatabilir veya en yakın karakola, jandarma komutanlığına, kaymakamlığa veya valiliğe, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne (ŞÖNİM), kadın örgütlerine başvurabilirsiniz.

Darp raporunuz veya şiddete uğradığınızı belgeleyecek fotoğraflarınız olmasa dahi yukarıda sayılan yerlere giderek 6284 sayılı kanun kapsamında önleyici ve/veya koruyucu tedbirler alınmasını, koruma, barınma şiddet uygulayanın size, evinize, işyerinize, okulunuza, yakınlarınıza yaklaşmaması, size çeşitli iletişim araçlarıyla ulaşmaması için önleyici tedbirler alınmasını talep edebilirsiniz.

Uzaklaştırma kararını nasıl çıkartabilirim?

Toplumda uzaklaştırma kararı olarak bilinen karar 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi altında bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin, ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak koruyucu, önleyici tedbirlerdir.

Uğradığınız şiddeti neden önleyici ve/veya koruyucu tedbirlere başvurduğunuzu aşağıda örnek olarak size sunulan dilekçe ile özetledikten sonra size en yakın adliyede bulunan aile mahkemesine kimlik fotokopinizle birlikte iletin. Şikayetinizle ilgili ŞÖNİM'lere, karakola, kaymakamlıklara, valiliklere, cumhuriyet savcılıklarına da başvurabilirsiniz. Ancak en hızlı alacağınız önleyici koruyucu tedbir kararı aile mahkemelerine doğrudan vereceğiniz dilekçe ile alacağınız kararlardır.

Uzaklaştırma kararının yaptırımını nedir?

Şiddet uygulayan kişi mahkemenin vermiş olduğu önleyici tedbir kararlarına uymadığı takdirde mahkeme kararını ihlal etmiş olur. Şiddet uygulayanın mahkeme kararını ne şekilde ihlal ettiğini bir dilekçe ile açıklayarak, mümkünse ihlale dair delillerinizi de bu dilekçe ekine koyarak mahkemeye veya savcılığa bildirimde bulunabilirsiniz. Şiddet uygulayan bunun üzerine 3 ila 10 gün arasında hapis cezası alabilir.

Eski sevgilim bir ilişkimizi aileme söylemekle beni tehdit ediyor, ne yapmalıyım?

En yakınınızda bulunan adliyeye giderek burada bulunan aile mahkemesine, cumhuriyet başsavcılığına, karakola, jandarma komutanlığına, kaymakamlığa veya valiliğe, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne (ŞÖNİM), kadın örgütlerine başvurarak, evden çıkamıyorsanız Alo 183 Sosyal Destek hattı veya 155 Polis İmdat'ı arayarak herhangi bir belgeye ihtiyaç duymaksızın tehdit edildiğinizi anlatarak kişinin

- Sizi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi,
- Şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması,
- Bulduğunuz konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.
- Gerekli görülmesi hâlinde şiddete uğramamış olsa bile yakınlarınıza, tanıklarınıza yaklaşmaması

önleyici tedbir kararlarından biri veya birkaçına hükmedilmesini talep edebilirsiniz. Önleyici ve koruyucu tedbir kararlarının alınması için herhangi bir belgeye ihtiyaç yoktur. Ancak fırsatınız varsa sizi taciz eden, tehdit ve hakarete bulunan kişinin yolladığı mesajların, fotoğrafların ekran görüntüsünü almanız size kolaylık sağlayacaktır.

Ailemden psikolojik şiddet görüyorum ama reşit değilim, kardeşim çok küçük, onun için de endişeleniyorum, ne yapmalıyım?

Çocuk izleme Merkezi'ne, polise, jandarmaya, kaymakamlığa, valiliğe başvurabilir, durumu öğretmeniniz, rehber öğretmeniniz, okul müdürünüz, doktor, hemşire, sosyal hizmet uzmanına anlatabilirsiniz. Bu durumda reşit olmayanların korunması yasal olarak zorunludur. Çocuk Koruma Kanunu uyarınca bu kişilerin bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Reşit olmayanların yaptıkları bildirimle ilgili beyanları karakolda değil, avukatın da bulunduğu Çocuk İzleme Merkezi'nde psikolog, pedagog eşliğinde alınır.

Arayabileceğiniz bazı numaralar:

- Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM)
- En yakın çocuk polis şubesi
- ALO 155(POLİS)
- ALO 183 (SOSYAL DESTEK HATTI)
- ALO 156 (JANDARMA)

Ailem kardeşlerimle görüşmeme izin vermiyor, ne yapabilirim?

Türk Medeni Kanunu uyarınca ayrı evlerde yaşayan kardeşler arasında ilişki kurulması için aile mahkemelerine başvuruda bulunulabilir. Mahkemenin vermiş olduğu kişisel ilişki kurulmasına ilişkin kararda kardeşlerinize görüşebileceğiniz gün ve saatler ayrıntısıyla belirtilir. Kardeşlerle ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına anne baba riayet etmek zorundadır. Öyle ki bu karar gerekirse polis zoruyla yerine getirilir.

Ailem evlatlıktan reddetti, ne yapabilirim?

Hukukumuzda genellikle televizyonlarda filmlerden ve dizilerden duyduğumuz evlatlıktan reddetme gibi bir kurum düzenlenmiş değildir. Bunun yerine Türk Medeni Kanunu'nda mirasçılıktan çıkarmaya ilişkin düzenleme bulunmaktadır. Mirasçılıktan çıkarmanın söz konusu olabilmesi için ise mirasçının miras bırakana veya yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemesi veya mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülüklerine önemli ölçüde aykırı davranmasını gerektiren durumların varlığı delillerle kanıtlanmalıdır.

Ailem onlardan ayrı yaşamama izin vermiyor nasıl evden taşınabilirim?

Eğer reşitseniz hukuki anlamda kendi iradenizle hukuki ilişki kurabilecek, kira sözleşmesi imzalayıp işe girecek durumda olduğunuzdan evden taşınma ile ilgili herhangi bir sorun yaşamanız mümkün değil.

Ailem maddi desteğini üzerimizden çekeceğini söyledi, ne yapabilirim?

Anne ve baba kanunen çocuğun bakımı, eğitimi ve korunması için gerekli olan masrafları karşılamak zorundadır. Reşit olmak bu zorunluluğu ortadan kaldırmaz. Çocuğun eğitimi sona erinceye, korumaya ihtiyacı kalmayıncaya kadar anne ve baba çocuğa bakmakla yükümlüdürler. Türk Medeni Kanunu uyarınca herkes yardım etmediği takdirde yoksulluğa düşecek anne-babası, çocuğu ve kardeşlerine nafaka vermekle yükümlüdür. Ekonomik durumu yeterli olmayan 18 yaş üstü ergin çocuk üniversiteye hazırlık kursu, barınma, yeme-içme, yabancı dil kursu, edindiği/edineceği meslekle ilgili bir işe yerleşebilmesi için yaptığı masraflar ve katılacağı kurslar için kendisine destek olmayı reddeden ailesinden Aile Mahkemesinde açacağı dava ile yardım nafakası isteyebilir.

Kalacak yerim yok, ne yapabilirim?

Eğer fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü şiddete veya istismara maruz kalıyorsanız şiddetten korunmak amacıyla bulunduğunuz yere en yakın kadın örgütlerine, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğü, polis merkezi, jandarma, belediyeler ve belediyelerin kadın danışma merkezine başvurabilirsiniz.

Açılırsam veya cinsel kimliğimi açıklarsam evden kovulma ve evlatlıktan reddedilme ile tehdit ediliyorum, ne yapabilirim?

Hukukumuzda genellikle televizyonlarda filmlerden ve dizilerden duyduğumuz evlatlıktan reddetme gibi bir kurum düzenlenmiş değildir. Yalnızca Türk Medeni Kanunu'nda mirasçılıktan çıkarmaya ilişkin düzenleme bulunmaktadır. Mirasçılıktan çıkarmanın söz konusu olabilmesi için ise mirasçının miras bırakana veya yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemesi veya mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülükleri önemli ölçüde aykırı davranmasını gerektiren durumların varlığı delillerle kanıtlanmalıdır.

Babamdan şiddet görüyoruz, evden ayrılmak istemiyoruz, ne yapabiliriz?

Şiddet uygulayan kişi hakkında bulunduğunuz konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması, gerekli görülmesi hâlinde şiddete uğramamış olsa bile yakınlarınıza, tanıklarınıza yaklaşmaması gibi tedbirler alınması için en yakınınızda bulunan adliye-ye giderek burada bulunan aile mahkemesine, cumhuriyet başsavcılığına, karakola, jandarma komutanlığına, kaymakamlığa veya valiliğe, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne (ŞÖNİM), kadın örgütlerine başvurarak, evden çıkmıyorsanız Alo 183 Sosyal Destek hattı veya 155 Polis İmdat'ı arayabilirsiniz.

Evliyim, şiddet görüyorum, boşanmasam dahi nafaka alabilir miyim?

Evet, görülen şiddet sonucu evi terk etmek zorunda kalan eş için boşanma davası açılmamış olsa dahi ayrı yaşama sebebiyle düşülen ekonomik zorluk nedeniyle tedbir nafakası almak mümkündür.

Ailem üniversiteye gitmeme izin vermiyor, ne yapabilirim?

Reşit olduğunuzdan hangi üniversitede ne okumak istediğini kendiniz belirleyebilirsiniz. Eğer evden ayrılmanız gerekiyorsa ve ekonomik olarak herhangi bir desteğiniz yoksa aile mahkemesine vereceğiniz bir dilekçe ile ailenizden nafaka talebinde bulunabilirsiniz. Anne-babanın çocuğun eğitim hayatı sona erip, ekonomik bağımsızlığını kazanıncaya dek ona bakma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Reşit değilim ve açılırsam ailem okula göndermeyeceğini belirtiyor, ne yapabilirim?

Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak düzenlenmiştir. Anne babanın çocuğunu okula göndermemesi durumunda bu suç işlenmiş olur. Bu durumda eğitim hakkını engellemeye çalışan kişi ile ilgili savcılıklara, mahkemeye, polis/jandarmaya, Çocuk İzleme Merkezi'ne başvuruda bulunulması mümkündür.

İlkokuldayım, ailem okulumu dondurup beni hafızlık kursuna gönderiyor ama gitmek istemiyorum, ne yapabilirim?

Bir üst sorunun cevabıyla aynı cevap burada da geçerlidir.

5. sınıfa geçtim, İmam Hatip'e veya Kuran kursuna gitmek istemiyorum, ne yapabilirim?

Ebeveynler çocuğun eğitim türünü seçme konusunda özgürdürler. Ancak Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve iç hukukumuz çerçevesinde çocuğun eğitim hakkı çocuğun öncelikli yararı gözetilerek ve çocuğun fikri de alınmak suretiyle kullanılmalıdır.

Ailemi Sosyal Hizmetlere şikayet etmek istiyorum ama şikayet ettiğimin bilinmesini istemiyorum, ne yapabilirim?

Şikayet sonrasında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu sizinle ilgili sosyal inceleme başlatır. Bu inceleme esnasında çocuğun üstün yararı gözetilerek anne ve babayla çeşitli görüşmeler sağlanması kaçınılmazdır. Ancak eğer derhal korunma altına alınmanızı gerektiren bir durum mevcutsa bu durumda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme kurumu tarafından bakım ve gözetim altına alınırsınız.

Annemi babamdan korkmaması ve beraber olursak her şeyi başarabileceğimiz konusunda nasıl cesaretlendirebilirim?

Kadın ve çocuğu koruyan birçok yasal aracın bulunduğunu bunları kurumlardan, kadın örgütlerinden talep ederek, bu kuruluşlardaki kişilerle görüşerek yalnız ve çaresiz olmadığını annenize de gösterebilirsiniz.

Biri ısrarlı mesajları ile beni taciz ediyor, ne yapmalıyım?

6284 sayılı Kanun uyarınca en yakınınızda bulunan karakol veya adliyeye giderek Aile Mahkemesi'ne vereceğiniz bir dilekçe ile herhangi bir belgeye ihtiyaç duyulmaksızın ilgili numaranın sahibi hakkında

- Sizi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmesi,
- Şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması,
- Bulduğunuz konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.
- Gerekli görülmesi hâlinde şiddete uğramamış olsa bile yakınlarınıza, tanıklarınıza yaklaşmaması

önleyici tedbir kararlarından biri veya birkaçına hükmedilmesini talep edebilirsiniz. Önleyici ve koruyucu tedbir kararlarının alınması için herhangi bir belgeye ihtiyaç yoktur. Ancak fırsatınız varsa sizi taciz eden, tehdit ve hakarete bulunan kişinin yolladığı mesajların, fotoğrafların ekran görüntüsünü almanız size kolaylık sağlayacaktır.

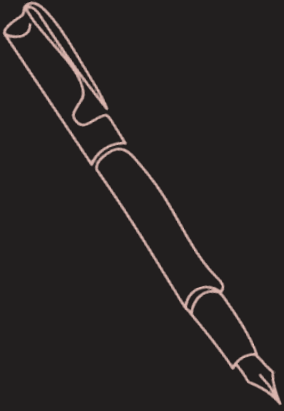
Ailem/sevgilim telefonumdaki mesajlarıma/maillerime ve faturalarıma izinsiz(zorla) bakıyor, ne yapabilirim?

Aile reşit olmayan çocuğun zarar görmesini engellemek ve onu korumak için çocuğun eşyalarına bakma, belli bir sınıra kadar onu gözetim altında tutma hakkına sahiptir. Ancak sevgilinizin bununla ilgili hiçbir hakkı yoktur. Mesajlarınıza, maillerinize bakması, faturalarınızı takip etmesi şiddettir. Bunun engellenmesi için 6284 sayılı kanunda yer alan koruyucu önleyici tedbirlerin alınması için mahkemeye başvuruda bulunabilirsiniz.

Ailemi polise şikayet ettim, bana eve dönmemi söylediler, ne yapmalıyım?

Eğer şiddet görüyorsanız, cinsel istismar, cinsel saldırı mağduruysanız ve polise gittiğinizde size eve dönmeniz söyleniyorsa bu durum Türk Ceza Kanunu madde 278 uyarınca Suçu Bildirmeme Suçu'nu oluşturmaktadır. İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Size eve dönmenizi söyleyen ve hiçbir işlem yapmayan kişi hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunabilirsiniz

4

BİR BABAYA MEKTUP

BABA, BU SANA HAYATIM BOYUNCA YAZDIĞIM ONLARCA MEKTUPTAN BİRİ.

Baba,

Bu, sana hayatım boyunca yazdığım onlarca mektuptan biri. Fakat sanırım ilk kez bir tanesini sana sesli olarak okuma cesaretini gösteriyorum. Ben, bir süre önce kafamda bir karar aldım ve bugün sana ondan bahsedeceğim. Lütfen mektup bitene kadar araya girme, sözümü kesme ve sadece beni dinle. Biliyorum, seninle hiçbir zaman hayalini kurduğun veya olması gerektiğini düşündüğün gibi bir baba-kız ilişkimiz olmadı. Biliyorum, muhtemelen bundan sonrası için de çok zor ama her ne kadar zor gelse de bugün sana içimi dökeceğim. O yüzden beni yargılama ve yaftalama, sadece anlamaya çalış. Sinirlenme, sadece dinle. Bir kez olsun benim safımda olmayı dene. Belki de ilk kez senden bir şey için destek istiyorum, belki de ilk kez senden gerçekten kendim için bir şey istiyorum.

Hazırsan başlıyorum.

Sana anlatacağım ilk şey, geçen gün o rüzgârlı tepede neden ağladığım, neden birdenbire durulduğum. Sen de biliyorsun ki ben çok uzun zamandır kendimle ilgili bir şeyleri sorguluyorum ve bir şeylerin olması gerektiği gibi olmadığını, bunun da beni çok mutsuz ettiğinin farkındayım. O günkü üzüntümün sebebi, yıllardır aksini iddia ettiğim bir şeyin aslında ne kadar doğru olduğunu fark etmemdi. Ben, o gün o

tepede başımdaki örtü rüzgârda uçuştuğunda ve bozulduğunda uçup gitmesini diledim. Ne düzeltmek ne de müdahale etmek istedim. Zaten çok uzun zamandır açılma fikrini düşünüyordum. Lise hayatımın çok büyük kısmı bu fikirle geçti ama bu şekilde hissettiğimi kabul etmek istemedim.

Sana “Kapanacağım” dediğim zamanı hatırlıyor musun? İlk kez regl olduğum zamandı, yaşım daha çok küçüktü ve annem, regl olunca artık her şeyin farz olduğunu söyleyerek büyütmişti beni. Aksini hiç düşünmemiştim bile... Fikren örtünün ne demek olduğunu bilmesem ve nedenini kavrayamıyor olsam da o yaşlardaki ben için doğru bildiğini yapıyor olmak çok önemliydi. Hâlâ da öyle, ikiyüzlü bir insan olmaktan nefret ediyorum. İnanmadığım bir şekilde yaşama fikri boğazımı sıkıyormuş gibi hissediyorum. Asla “Başımı zorla kapattınız” gibi bir şey söyleyemem, öyle olmadı. Bunu sen de biliyorsun, ben kendi isteğimle kapandım. Çok hevesliydim, siz bile bu konuda benim kadar hevesli değildiniz hatta bunun için size alınmıştım.

Biliyorsun, lisenin ilk günü abuk sabuk bir şey yaşamıştım. İnsanların inandığı şekilde yaşayamaması ve olmadığı biri gibi giyinmeye/davranmaya zorlanması çok ağırıma gitmişti. Çok dua ettim, ağladım. Ben, başımdaki örtüyü ‘İnsanlar ne der?’ diye takmamıştım. Sadece bu olay değil, bunun gibi bir sürü şey yaşadım. Otobüste bağıra bağıra hakarete uğradığım da oldu, başımdaki örtü yüzünden İmam Hatip’li olduğum çıkarımında bulunup işsiz kalacağımı söyleyen de... “Aileleri bunları ne biçim yetiştiriyor, yazık iki kelime kurmak-

tan acizler” diyen teyzeler de oldu, başörtülü kadınların kendi fikirlerinin olamayacağını söyleyenler de... Bunca yıl ön yargı diye diye kendini yırtan ben, bütün bunları sineye çektim, hiç yaşanmamış gibi davrandım.

Kapanırken insanların benim hakkımdaki korkunç fikirleri umurumda değildi. O çok sevdiğim dayımın artık benimle konuşmaması, kafama taktığım örtüyle birlikte birden on yaş büyüdüğümü hissedip kendimi daha ciddi ve daha olgun biri olmaya zorlamam, sürekli dinimi temsil ettiğim düşüncesiyle dışarıdaki insanlara karşı mesafeli ve asık bir suratla durmak zorunda olmam önemli değildi. Doğrusu buydu ve ben doğru olanı yapıyordum. O zamanlar böyle inanıyordum. Şimdiyse tam tersine inanıyorum. Fakat başımı kapatırken beni destekleyenler ve bunun benim kararım olduğunu söyleyenler, açarken destek vermeyecek; biliyorum. Ben o küçücük halimle bile el âlemin ne söyleyeceğini umursamıyorken, sevilmemeyi göze alabiliyorken; eğer bu kocaman halinle sen, sırf açılırsam akrabalar ne der, el âlem ne der diye arkamda durmazsan seni affedemem. Çünkü bu, bir başkasıyla ilgili bir şey değil; bu, doğrudan benimle ilgili. Sokaktan geçen herhangi birinin benim hakkımdaki olası negatif fikirlerini, benim kendim hakkımdaki negatif fikirlerimden daha çok önemsiyorsan sana bir şey diyemem. Eğer başımı açmamı namussuzluk olarak görüyorsan ve bunun, insanların senin namusuna veya erkekliğine/babalığına laf etmesine neden olacağını düşünüyorsan bir şey diyemem. Ancak “O işler öyle değil” diyebilme cesaretine sahip olmanı isterim. “Boğaziçi’ne gitti, ahlakı bozuldu” diyecekler, desinler. Önemli olan,

senin bütün bu sözlere karşı el âlemin yanında mı benim yanımda mı durduğun, ben sırtımı dönmüşken senin de bir taş atmayı seçip seçmemen...

Baba,

Beni biliyorsun. Kastettiğim şey, insanlara karşı beni savunman değil. Senden bunu istemiyorum. Hiçbir zaman istemedim. Sadece ben, hiçbir zaman kendimi bu ailenin bir parçası gibi hissetmedim, bir ailem varmış gibi hissetmedim. Gelip sana sarılamadım mesela. Olmadı, yapamadım. Ben istiyorum ki bir kez olsun arkamda senin desteğin olduğunu bileyim. Ben bu kararı kendi kafamda aldım, biliyorsun. Bu, benim için bir heves ya da öyle bir şey değil. O yüzden şimdi olmasa bundan birkaç yıl sonra, şimdi olmasa mezun olup kendi evimi kurduğumda, şimdi olmasa sizden uzaklarda bir yere yerleştiiğimde... Ben bir gün mutlaka bu örtüyü çıkarcayım. Benim tek istediğim, bunu yaparken senin de desteğini hissetmek. Sensiz yapamayacağımdan değil, seninle olmasını istediğimden. Bilmiyorum, özellikle bu ev mevzusu gündeme geldiğinden beri şunun şurasında sizinle aynı çatı altında yaşıyacağım kaç sene kaldı diye düşünüyorum. Ben seninle böyle ayrılmak istemiyorum. Ne kararı alırsam alayım, arkamda duracağını hissettiğim bir babam var demek istiyorum. Baba, annem bana küsecek, biliyorsun. Herkes bana küsecek, bunu da biliyorsun. Sen de bana küersen bir tek seni affedemem. Çünkü seninle ne yaşamış olursak olalım, hep aksini iddia etsem de ben her zaman senin kızın oldum.

Baba,

Ben yıllardır olmadığım biri gibi davranıyorum, böyle yaptıkça her şeyden daha da kopuyorum. Dinden, hayattan, kendimden... Kıldığım namaz, namaz değil; artık hiçbir şey hissetmeden kılıyorum. Başörtüsünü her taktığımda o örtüyü inançla taktığım zamanlara, kendime, anneme ve isteyerek takan herkese hakaret ediyormuşum gibi hissediyorum. Biliyorsun, benimki bir heves mevzusu değil. Annem, yaşıma küçükken kapandığım için öyle olduğunu zannediyor. Ben, bu fikri ilk düşündüğümde saçımı kazıttıktan sonra örtüyü çıkarmayı düşünüyordum. Okulu mu dondursam diye düşündüm, her şeyi düşündüm. Bu, üç buçuk senedir kafamda dönüp duran bir şey, hiç kolay bir karar değil. Kabullenmem aşırı uzun zaman aldı, hâlâ da kafamda dönüp duruyor. Seninle örtü ve kadınlar üzerine konuştuğumuz bir gün vardı, hatırlıyor musun? Ben örtünün gerekliliğini sorguladığımdan bahsetmiştim. Annem ise yine “Erkek düşmanlığı yapıyorsun” demişti. Bu bahsettiğim seneler boyunca ben kendimi örtünün gerekli bir şey olduğuna inandırmayı denedim çünkü diğer türlü zor kararlar silsilesi beni bekliyor olacaktı. Kur’an’daki örtüyle ilgili ayetleri okudum, ziynet yerleri ve göğüs çevresinin kapatılması olarak geçiyordu. Sonra anneme gidip gelip çarşafı, peçeyi ve diğer örtü şekillerini soruyordum. İşte İran’da bonesiz takıyorlar, bazı yerlerde sadece bone takılıyor, kimi görüşler feracesizleri kapalıdan saymıyor falan filan... Annem, çarşaf için hep “Kültürel bir şey, zorunlu değil, tabii öylesi daha iyi” gibi yuvarlak cevaplar veriyordu. Sonra bu başa örtü takma mevzusunun semavi dinlerdeki

ve semavi olmayan dinlerdeki yerini araştırdım. Tarih öncesi toplumlarda bile varmış ve üstelik İslamiyet'teki konumuna çok benzer şekildeymiş. Köle olmayan özgür kadınlar ve asilzadeler, konumlarının saygınlığını belli etmek için başlarına ekstra bir örtü takarmış. Zaten kumaş ve boya, elde edilmesi zor şeyler olduğundan renkli kumaşlar ve uzun kıyafetler, sadece belirli bir kesimin sahip olabildiği bir ayrıcalık nişanesiy-miş. Ayetlerden önce peygamberin döneminde de daha çok fahişelik yapan kadınlar ve diğer soylu kadınların ayrışması için kullanılan bir şeymiş. Yani örtü, bir sürü kültürde bir şekilde hep kadının namusuyla ilgili bir kavrammış ve dinden öte kültürel bir şeymiş. Bu yüzden nasıl olması gerektiğiyle ilgili net bir şey yok. Daha doğrusu, çok sert sınırlar var ama bunları uygulayan kimse yok, en azından benim bildiğim insanlar arasında yok.

Mesela normalde benim bu pantolonu giymem yasak, mesela 6. sınıftayken o küçücük gördüğünüz halimle aslında başımı kapatmam gerekirdi ya da mesela kadın-erkek karışık eğitim verilen bir okula da gitmemem lazımdı. Oysa tüm bunların aşırılık olduğunun sen de farkındasın, annem bile farkında. Ben kafayı başörtüsünün farz olduğu yaşa takmış-tım, din küçücük çocuklardan ne istiyordu? O yaştaki bir çocuğun regl olduktan sonra kadın olarak görülmesi, daha cinsellikle ilgili bir şeyi bilmeyi bırak kendini bile bilmezken evlenmesine izin verilmesi ve başını kapatmasının farz oluşu... O yaşta bir çocuğun başını kapatmasının gerekli olduğunu düşünmek demek, o yaşta bir çocuğun omuzlarına kadın olmanın ağırlığını yüklemek demek. Ne hikmetse regl oldu-

ğunda kadın olan ve bunun bedellerini ödeyen o küçücük çocuk; toplumun onayladığı biriyle evlendikten sonra onunla cinsel ilişkiye girip çocuklarını doğurana kadar kendini kadın olarak tanımlayamıyor. Kadın sözcüğünden bile ürüyor çünkü ayıp olduğu söyleniyor. Ne hikmetse küçücük çocuğun cinsel bir çağrışımında bulunduğunu düşünmek bize garip gelmiyor, asıl sapıklığın bu olduğunu düşünemiyoruz. Örtü gayet de bunlar demek, her ne kadar aksini düşünmek istemesek de çocuğun cinselliğiyle dümdüz ilişkili.

Ben bunca zaman kendimi de sizi de Müslüman ama yobaz olmayan insanlar olarak tanımladım. Ne kadar yobaz olduğumuzu -oldüğünüzü değil, bak, çoğul konuşuyorum ve kendimi de dâhil ediyorum- ne zaman anladım, biliyor musun? Bir insanı ilk önce örtüsüne bakarak değerlendirdiğimi fark ettiğimde. Annemin çok kızdığım davranışını hiç farkında olmadan sürdürdüğümü anladığımda. Annem, açık giyinen bir kadın tecavüze uğradığında “Öyle giyinmeseymiş” diyebilen birisi baba ve bu, dünyanın en korkunç cümlesi. Tecavüzle ilgili yüzlerce şey okudum; bütün araştırmaların ortak olarak söylediği şey, tecavüzün cinsel açıktan veya tahrikten değil, psikolojik bir üstünlük kurma çabasından doğduğu ve çoğu zaman fiziksel şiddetle ve öldürme/yaralama ile sonuçlandığı. Kimse kimseye çok güzel olduğu için tecavüz etmiyor. Baş kapalı diye tecavüze uğrayan insanlar var, küçük bir çocukken tecavüze uğrayan insanlar var, tecavüze uğrayan bebekler var, hayvanlar var. Heykele, bidona, aklına gelebilecek her şeye saldıran insanlar var. Bu dış görünümünle ilgili bir şey olmanın çok ötesinde. Örtü takmak, bir yerde bu

insanların boyunduruğu altına girmek. Hep kendini korumak diyoruz ya, öyle değil. Bu insanlar tahrik olmasın, günah kazanmasın, tecavüz etmesin diye örtü takmak; bir yerde bu insanların bunu yapmasını aklamak, sanki üzerimizde böyle bir hakları ve güçleri olmasını normalmiş gibi kabul etmek. Biri bana tecavüz etmesin diye başımı kapamak, daha az görünür olmak, susup oturmak, daha az yaşamayı kabul etmek. Bir yerde de çalışıp çabalayan ve susmayan bütün kadınların tecavüze uğramasını normalleştirmek. “O saatte orada olmasaymış, öyle giyinmeseymiş tecavüze uğramazmış, ben böyle giyindim ve bana bir şey olmadı” demek. Öyle bir şey yok baba. Tecavüz etme eğilimi olan bir varlık, cansız şeylere bile saldırıyor; bu dünya böyle bir yer. Kimseyi kimseden koruyamıyorsun, bunu ilk anladığımda çok uzun bir süre depresyona girmiştim. Hâlâ okuduğum her kadın cinayetinde, her tecavüz haberinde kadını suçlayan insanları gördükçe aklımı kaçıracak gibi oluyorum. Koruyamıyoruz. Koruyamıyoruz ve her geçen gün daha çok ölüyoruz.

Ben bütün bu iğrençliklere karşı bir tavır olarak odamdan bile çıkmadığım korku dolu bir dönem yaşadım ama artık bitti. Artık korkumdan kendimi odalara kapatmayacağım, artık benim üzerimde bir güçleri olmadığını ispatlayacağım, takmayacağım artık o örtüyü.

Belki “Neden şimdi?” diye sorarsın baba, söyleyeyim; korktum. Şu yaşıma kadar içimdeki tüm bu hislerin geçici şeyler olduğunu düşündüm. Geçip gitsin diye bekledim ama gitmedi. Demek ki ben de böyle bir insanım, annem duvardan duvara vuracak kafasını... Beni yetiştirirken nerede hata yap-

tığını sorgulayacak. “Benim gibi hafız bir kadının nasıl böyle bir kızı olabilir?” diyecek. Beni yanına yakıştıramayacak ve benden utanacak. Bu cümleyi yüzlerce kez kurmuştur: “Benim gibi bir annenin kızı”. Annem, beni senin düşündüğün şekilde umursamıyor. Onun için başımı açarsam yanacak olmam değil, onun kızı olduğum için konu komşunun kendisini kınayacak olması önemli. Bana gelecek lafları değil, benim üzerimden ona gelecek lafları düşünüyor; kendini düşünüyor. Üstelik kendisi bu hayatı yaşamışken ve bana bir hayat yaşama şansı tanımamışken... İkiniz de kusura bakmayın, annem hayatını gayet güzel yaşamış ve en sonunda istediği şekilde ipleri eline almış. Sen de istediğin gibi yaşamışsın. Annem için özgürlük ve kendin olmak, o aileden çıkıp başını kapatabilme cesareti göstermekti; bu, onun için kendi yolunu bulmak demektir. Fakat annem istedi ki ben hiç düşünmeden onun yolunu takip edeyim. Ben, onun devam sürümünü ya da uzantısı değilim ki öyle olsun... “Bak, doğrusu bu, hayat böyle yaşanır” deyip beni bir kukla gibi oynatamaz. Ben ona soru sordukça daha da katılaştı, ben sordukça ‘eğitimin’ dozajını arttırdı ve ıslah olmam için dua etti. Böyle olmaz. Tıpkı kendisi nasıl bir şeylerin doğrusunu bulduysa bana da güvenmesi ve beni bırakması gerek. Hayat ne getirir, bilmiyorum; belki ileride annemden de radikal bir insana dönüşeceğim. Yine de bir insan olabilmem için bir seçim şansımın olması gerek. Bilinçsizce taktığım bir örtüyleyken kendimi hissetmiyorum. Belki ileride tekrar başımı örtmek isteyeceğim, bilmiyorum. Kastettiğim, bunun bir oyuna dönüşmesi ya da örtünmeyi veya açılmayı basitleştirmek değil. Biliyorsun, bu ihtimali umarak senelerce başımı açmadım.

Oysa Şimdi bu örtüyü çıkarmam gerek, bundan çok eminim. Günah iŐleme özgürlüğü olmayan birine günah iŐlemediėi için sevap yazılmaz. Allah benim kalbimi bilmiyor mu? İçimden geçenleri bilmiyor mu? Bu örtüyü ne kadar istemeden taktiğimi bilmiyor mu? Kimi kandırıyorum ki?

Ben yalnız kalmaktan korkmuyorum. Bu konuyu sadece seninle konuŐmak istedim. Çünkü artık seninle ks olmak istemiyorum. Çünkü seni affetmek, bir yerde kendimi de affetmek ve kabullenmek demek. Evet, başımı aınca hayatımdaki her Şey düzelmeyecek. Bütün evrem baŐı kapalı kadınlardan ve dindar insanlardan oluŐtuėu için -her ne kadar siz öyle olmadıklarınızı zannetseniz de- ben çok büyük zorluklar yaŐayacaėım ve yalnız kalacağım. Yapayalnız kalmak ve yalnız hissetmek alışık olmadığım Şeyler değil, bunlarla başa çıkabilirim. Ben sadece hayatımı yeniden kurmak istiyorum, bana kötü hissettiren her Şeyi geride bırakmak ve kendimi olduğum halimle kabul etmek istiyorum. Evet, duygusal bir insanım ve artık kendimi çok güçlü biriyimiŐim gibi sıklmıyorum. Otobüsün ortasında bile ağlayasım geldiye ağlıyorum artık. Evet, çok yorulduym, l gibi hissediyorum. Yine de artık öyle hissetmiyormuŐum gibi davranmıyorum. Sorunlarımı yok saymıyorum, tek tek üstlerine gidiyorum. Evet, tek sorunum örtü değil. Anneme bu konuyu açtığımda söylediği Şey, “Sen başını aınca bütün sorunların üzülecek zannediyorsun” olmuştu ama hayır, öyle düŐünmüyorum. Tabii ki tek sorunum örtü değil, benim sorunum kendimle... Kendimle ilgili sorunlarımın bir kısmı; mesela vücudumdan nefret etme, takıntılı bir Şekilde yemek yeme/yememe ve anı

olarak kalacak hiçbir fotoğrafın içinde yer almayı istememe de birebir örtüyle ilgili sorunlarım. Eskiden böyle bir sorun yokmuş gibi davranır, inkâr ederdim fakat artık kabul ediyorum. Beni tanıyorsun; mantıksız bir şeyler yapacak değilim, olduğum insan olmaya devam edeceğim. Senden isteğim, bu kararım yüzünden bana kendimi daha az senin kızınmışım ya da daha az değerliymişim gibi hissettirmemen. Beni silip atma baba, sen annesiz büyüdün, ben babasız büyümek istemiyorum. Sadece kendim olmaya çalışıyorum, sadece yaşadığımı hissetmek istiyorum, hıçkırığa hıçkırığa ağlamak istiyorum ve çok çaresiz, yalnız hissediyorum. Lütfen elimi bırakma, lütfen beni bırakma.

Mektubum bitti. Uzunca bir süredir ben konuşuyorum. Şimdi sıra sende, her ne söyleyeceksen seni dinlemeye hazırım. Tek temennim, annem gibi senin de bunu, evlendiğimde kocamın evinde yapacağım bir şey olarak görmemen. Ben bir kadın olarak birilerinin emaneti veya üstünde söz hakkı sahibi olduğum biri değilim. Ben benim. Kendimim ve sadece kendim olarak anılmak, öyle bilinmek istiyorum; daha fazlası değil.

